

การพัฒนารูปแบบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยการใช้แนวคิด
ขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) มาประยุกต์ใช้กรณีศึกษา
โรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย

Improving the Procurement Process Using Lean Concept:
A Case Study of Mae Chan Hospital, Chiang Rai Province

วิทยา ปารีเลียม¹ ศิริพรรณ จินะบุญเรือง²

Wittaya Pareeliam, Siripan Jeenaboonrueang

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยการใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) มาประยุกต์ใช้ กรณีศึกษา โรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย 2. พัฒนารูปแบบกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยการใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) ในโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย และ 3. เปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุปัจจุบันและการจัดซื้อแบบใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการสนทนากลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อของโรงพยาบาลแม่จัน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อประมาณ 10 ปี จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 11 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโรงพยาบาลแม่จัน เกิดจากการมีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเอกสารที่มากเกินไปและสถานที่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อที่ถูกแบ่งส่วน ส่งผลให้การทำงานเกิดความล่าช้าและเสียเวลา 2) การพัฒนารูปแบบกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยการพัฒนาระบบการควบคุมการสั่งซื้อในระบบ Google Drive แทนระบบมือ (Manual) เพื่อช่วยในการและลดระยะเวลาในการเคลื่อนย้ายหรือขนส่ง ช่วยขจัดขั้นตอนที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าและเกิดความสูญเปล่าภายในกระบวนการ และ 3) การนำแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) มาประยุกต์ใช้ทำให้รูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมคือมีการลดกิจกรรมที่ไม่เพิ่มมูลค่าเช่นการตรวจสอบและมีการรวมกิจกรรมการพิจารณาการจัดซื้อและการอนุมัติเข้าด้วยกันสามารถลดความ

Received: 2022-06-16 Revised: 2022-07-13 Accepted: 2022-07-19

¹ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, Faculty of Business Administration, Chiang Rai Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: a_pareeliam@hotmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, Faculty of Business Administration, Chiang Rai Rajabhat University

สูญเสียไปในการกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุลงจากเดิมที่มีอยู่ 41 ขั้นตอน สามารถลดลงเหลือเพียง 31 ขั้นตอน รวมทั้งยังสามารถลดระยะเวลาในการทำงานลงจาก 802 นาที เหลือเพียง 442.50 นาที คิดเป็นร้อยละ 44.83 และสามารถลดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อกระดาษที่ต้องใช้ในกระบวนการจัดซื้อลงได้ 1,050.00 บาทต่อเดือนหรือ 12,600.00 บาทต่อปี

คำสำคัญ (Keywords): กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ; แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเสียไป

Abstract

The research on improving the procurement process using Lean concept: a case study of Mae Chan hospital, Chiang Rai province aimed to 1. study problems and obstacles in the procurement process of Mae Chan Hospital 2. improve a procurement process using Lean concept in Mae Chan hospital and 3. compare the efficiency of the present procurement process and procurement process using Lean concept. The research methodology used in this study was qualitative research method and semi-structured interviews and focus group interviews were used to collect data. There were 11 informants who gave the interview and joined the focus group interview. Most of them have experience working in the procurement department for about 10 years. The study found that 1) Problems and obstacles arising in the procurement process of Mae Chan Hospital This is caused by excessive documentation procedures and a divided purchasing officer's place of operation. As a result, the work is delayed and time consuming. 2) Developing a model for the procurement process of parcels by developing an order control system in Google Drive instead of a manual system to help and reduce the time of moving or transportation. eliminates non-value-added steps and wastes within the process; and 3) Using Lean concept in the procurement process can reduce the process from 41 to 31 processes, time spent is decreased from 802 minutes to 442.50 minutes which is equal to 44.83 percent, and decrease the cost of paper by 1,050 baht per month or 12,600 baht per year.

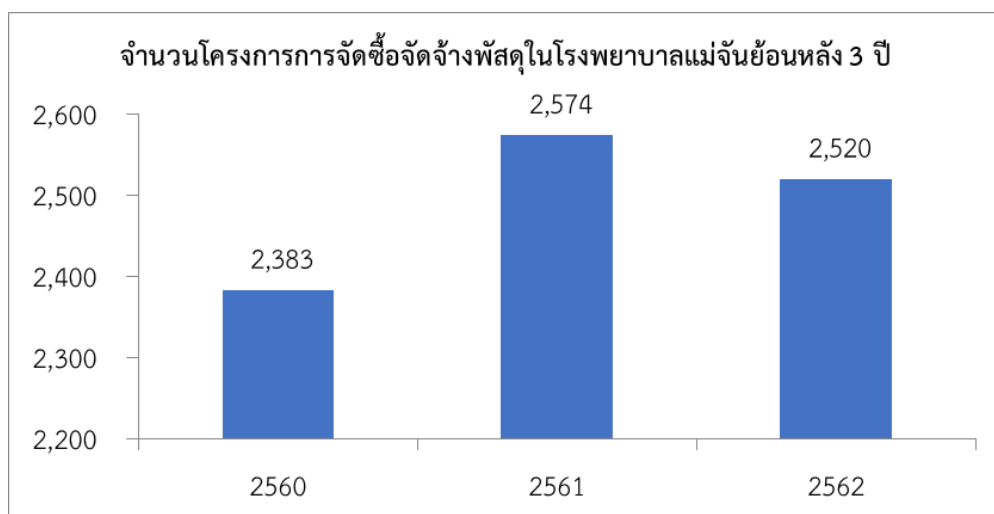
Keywords: Procurement Process; Lean Concept

บทนำ (Introduction)

ตามที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุ พ.ศ.2560 มีผลบังคับใช้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐทั่วประเทศ โดยใช้เงินงบประมาณ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และให้สอดคล้องกับหลักการ

“คุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรวจสอบได้” ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการได้ 3 วิธี คือ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วิธีคัดเลือก และวิธีเฉพาะเจาะจง โดยรายงานผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังพบว่า วิธีการที่หน่วยงานของรัฐมีการใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างมากที่สุด คือ วิธีเฉพาะเจาะจง คือมีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน 500,000 บาท (กองบริหารสาธารณสุข, 2560)

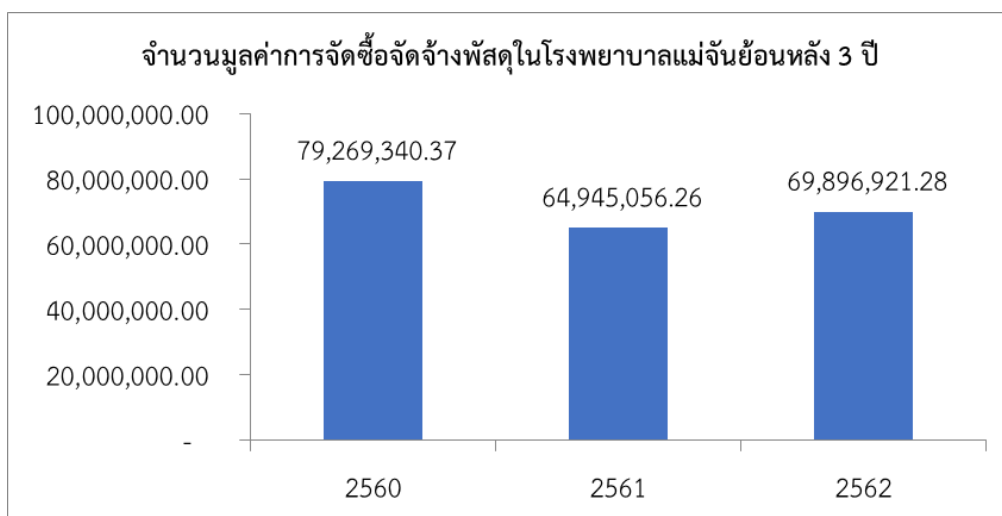
โรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย นับเป็นหน่วยงานของรัฐ ในกำกับของกระทรวงสาธารณสุข จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุ พ.ศ. 2560 ข้างต้น ซึ่งในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุเป็นกระบวนการสำคัญในการสนับสนุนให้ภารกิจบริการทางการแพทย์ให้ประสบผลสำเร็จเป็นห่วงโซ่อุปทานแรกที่จะสามารถช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้การบริหารงานของโรงพยาบาลแม่จัน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามแผนที่กำหนดซึ่งในแต่ละปีโรงพยาบาล แม่จันได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดหาพัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นจำนวนมากขึ้น ดังนั้น ในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ จึงต้องมีรูปแบบกระบวนการ ระบบบริหารจัดการด้านพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุทุกวิธีอย่างเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องสมเหตุสมผลได้มาซึ่งพัสดุที่มีคุณภาพใช้ในราชการอย่างคุ้มค่า โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ ของโรงพยาบาลแม่จันและสถานบริการสุขภาพในเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอแม่จัน จำนวน 16 หน่วยงาน เพื่อให้ผู้รับบริการพึงพอใจ ผู้ให้บริการมีความสุข เกิดประสิทธิภาพ

ภาพที่ 1 แสดงจำนวนโครงการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในโรงพยาบาลแม่จันย้อนหลัง 3 ปี

ที่มา : งานพัสดุ.โรงพยาบาลแม่จัน, 2563.

จากภาพที่ 1 แสดงจำนวนโครงการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในโรงพยาบาลแม่จันย้อนหลัง 3 ปี พบว่า จำนวนโครงการของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในโรงพยาบาลแม่จันในปีงบประมาณ 2560 มีจำนวน 2,383 โครงการ ในปีงบประมาณ 2561 มีจำนวน 2,574 โครงการ และในปีงบประมาณ 2562 มีจำนวน 2,520 โครงการ จากรายละเอียดข้างต้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าจำนวนโครงการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในโรงพยาบาลแม่จันย้อนหลัง 3 ปี มีความผันผวน

ภาพที่ 2 แสดงจำนวนมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในโรงพยาบาลแม่จันย้อนหลัง 3 ปี
ที่มา : งานพัสดุ.โรงพยาบาลแม่จัน, 2563.

จากภาพที่ 2 แสดงจำนวนมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในโรงพยาบาลแม่จันย้อนหลัง 3 ปี พบว่า จำนวนมูลค่าของการจัดซื้อจัดจ้างในปีงบประมาณ 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 79,269,340.37 บาท ในปีงบประมาณ 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 64,945,056.26 บาท และในปีงบประมาณ 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 69,896,921.28 บาท จะเห็นได้ว่าโรงพยาบาลแม่จัน มีงบประมาณในการจัดสรรดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างค่อนข้างสูง ประกอบกับจากข้อมูลรายงานผลการประเมินการควบคุมภายในของโรงพยาบาลแม่จัน โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย ปีงบประมาณ 2562 พบว่าการดำเนินการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่ผ่านมาการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีความเสี่ยงมีปัญหาคือ การได้มาของพัสดุที่ไม่ทันต่อความต้องการของผู้ใช้ มีการใช้ระยะเวลาในขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของกรมบัญชีกลางที่มีความล่าช้ากว่ากำหนด มีกระบวนการทำงานที่ซ้ำซ้อน สูญเสียเวลาในการดำเนินการ ซึ่งเป็นผลให้หน่วยงานไม่ได้รับพัสดุตามที่ต้องการและในเวลาที่เหมาะสม เกิดผลกระทบต่อแพทย์ พยาบาลวิชาชีพ ผู้ให้การรักษาขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้เพื่อทำการรักษาชีวิตผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลแม่จัน เกิดการร้องเรียน ฟ้องร้อง ดำเนินคดี ทั้งยังเกิดความสูญเสียงบประมาณในการ

จัดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานนอกเวลา และส่งผลให้มีการจัดทำชุดการเบิกจ่ายเพื่อตั้งเบิกจ่ายเงินล่าช้า (โรงพยาบาลแม่จัน ,2562)

จากการศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดซื้อและจัดหาในโรงพยาบาลแม่จัน พบว่า ปัญหาหลักคือความผิดพลาดของการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นความผิดพลาดของผลการปฏิบัติงาน จากแผนการดำเนินการ หรือความผิดพลาดของกระบวนการตามหลักการปฏิบัติงานของหน่วยงาน (Defect) ปัญหาต่อมาคือการใช้เวลาปฏิบัติงานอย่างยาวนาน (Waiting) ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการที่จะได้มาซึ่งวัตถุดิบเพื่อนำมาผลิต หรือเพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร และปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายในหน่วยงานเอง เช่น กระบวนการการธุรการที่ยาวนาน หรือปัจจัยภายนอก เช่นการสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่ขัดข้อง ปัญหาต่อมาได้แก่ ปัญหาด้านการขนส่ง เคลื่อนย้าย (Transportation) ซึ่งเกิดทั้งภายในองค์กรในลักษณะของการจัดส่งพัสดุ หรือข้อมูลระหว่างหน่วยงาน อาจเกิดปัญหาความผิดพลาดทั้งในด้านเทคโนโลยีที่ไม่ประสานกัน รวมถึงการตกหล่นของพัสดุ หรือข้อมูลระหว่างการเคลื่อนย้าย ปัญหาสุดท้าย ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น (Motion) และกระบวนการยุ่งยาก (Excess Process) ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจากการที่องค์กรได้ออกแบบระบบ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนเกินความจำเป็นและไม่เหมาะสมกับผลและวัตถุประสงค์ของงาน ด้วยขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนจะส่งผลให้กระบวนการปฏิบัติงานใช้ทรัพยากรทั้งแรงงาน พลัง และเวลามากเกินความจำเป็น แม้จะปฏิบัติตามระเบียบงานโดยไม่ล่าช้าก็ตาม ดังนั้นการนำแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) ซึ่งเป็นแนวทางที่จะขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Wastes) ของทุกกิจกรรม และขจัดกระบวนการดำเนินงานที่ไม่ได้ก่อให้เกิดมูลค่า โดยการทำให้ต้นทุนต่ำลง และจัดเรียงทุกกิจกรรมที่สร้างคุณค่า (Value) ให้กับผลิตภัณฑ์ ให้มีประสิทธิภาพด้วยต้นทุนที่น้อยที่สุด (Lalna, 2018) ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานและองค์กรหลาย ๆ แห่ง ได้ให้ความสำคัญ และมีการสนับสนุนในการใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) มาปรับใช้กับทุกกิจกรรมในหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุและได้รับมอบหมายให้ดำเนินการบริหารงานพัสดุในโรงพยาบาลแม่จันให้มีประสิทธิภาพ จึงได้เล็งเห็นปัญหาของระบบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในปัจจุบันที่มีปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) เข้ามาประยุกต์ใช้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการวางรูปแบบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ให้สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้ ช่วยให้สามารถปรับปรุงกระบวนการจัดหาโดยวิธีเฉพาะเจาะจงแบบใหม่ ที่สามารถลดระยะเวลาในการทำงาน และหากผลการวิจัยประสบผลสำเร็จสามารถสร้างเป็นนวัตกรรมในการทำงาน สร้างเป็นผลงานวิชาการให้แก่ข้าพเจ้า และช่วยให้หน่วยงานรัฐเกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพจากการปรับปรุงแบบกระบวนการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยการใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) ในโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุปัจจุบันและการจัดซื้อแบบใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการกำหนดรูปแบบการศึกษาเป็นการสัมภาษณ์ (interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ของผู้ปฏิบัติหน้าที่การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ เพื่อระดมความคิดเห็นให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยการใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) ในโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย และเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุปัจจุบันและการจัดซื้อแบบใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) ผู้วิจัยจะนำผลจากการสนทนากลุ่มเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง มาลงสู่การปฏิบัติโดยนำทฤษฎีแนวความคิดแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) มาปรับใช้เพื่อทดสอบประสิทธิภาพ

2. กลุ่มเป้าหมาย

เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมดจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญของหน่วยงานที่ทำการศึกษา คือ โรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย เนื่องจากหน่วยงานที่ทำการศึกษเป็นหน่วยงานราชการที่มีการบริหารราชการส่วนภูมิภาค เป็นหน่วยงานราชการประจำอำเภอ ที่มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 11 คน ดังนี้ (1) หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 1 ราย (2) เจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 7 ราย และ (3) เจ้าหน้าที่ตรวจรับพัสดุ จำนวน 3 ราย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

(1) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Interview) ซึ่งผู้วิจัยศึกษาสร้างขึ้นโดยอ้างอิงจากกรอบแนวคิดที่ได้มาจากแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาการปฏิบัติงานและการปรับปรุง โดยประเด็นในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบหัวข้อในการสัมภาษณ์ขึ้นเองโดยมีประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็นในการพัฒนาขั้นตอนกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยอาศัยแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) โดยแบ่งลักษณะคำถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของประชากร ประกอบด้วย ชื่อ – สกุล อายุ ตำแหน่งงาน ปัจจุบัน ลักษณะงานปัจจุบัน อายุงาน สังกัดหน่วยงาน กลุ่มงาน เวลาที่ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสถานการณ์การของกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ด้านของเสียหรือความผิดพลาด (Defect) การรอคอย ช่องว่าง รอนาน (Waiting) การขนส่ง เคลื่อนย้าย (Transportation) การเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น (Motion) และกระบวนการยุ่งยาก (Excess Process)

(2) การสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนารูปแบบกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยการใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) โดยมีประเด็นในการสนทนากลุ่ม ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของประชากร ประกอบด้วย ชื่อ – สกุล อายุ ตำแหน่งงาน ปัจจุบัน ลักษณะงานปัจจุบัน อายุงาน สังกัดหน่วยงาน กลุ่มงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความต้องการการปรับปรุงกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ด้านของเสียหรือความผิดพลาด (Defect) การรอคอย ช่องว่าง รอนาน (Waiting) การขนส่ง เคลื่อนย้าย (Transportation) การเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น (Motion) และกระบวนการยุ่งยาก (Excess Process)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการพัฒนาขั้นตอนกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ โดยอาศัยแนวคิดขจัดความสิ้นเปลือง และสูญเปล่า (LEAN) ประกอบด้วยด้านความคุ้มค่า (Purchasing) ด้านความโปร่งใส (Transparency) ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) และด้านการตรวจสอบ (Inspection)

หลังจากนั้น จึงวัดประสิทธิภาพของการดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้างผ่านกระบวนการได้แก่ การวัดระยะเวลาด้วยการจับเวลาในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนทั้งก่อนการปรับปรุง และหลังการปรับปรุง ต่อมาคือการวัดของเสีย หรือความผิดพลาดซึ่งเกิดจากกระบวนการปฏิบัติงานทั้งก่อนการปรับปรุง และหลังการปรับปรุงโดยเปรียบเทียบเป็นหน่วย “ครั้ง” ตามความผิดพลาดที่เกิดขึ้น โดยใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้ และสุดท้ายได้แก่การวัดการใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมตามแนวทางกระบวนการที่กำหนดทั้งก่อนการปรับปรุง และหลังการปรับปรุง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลระยะเวลาการดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละกระบวนการด้วยการจับเวลาผ่านนาฬิกาจับเวลา ทั้งก่อน และหลังจากการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีการเก็บข้อมูลดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean)

2) สร้างเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยข้อคำถามแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean)

3) นำเสนอคำถามต่อผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงข้อคำถาม เพื่อให้เหมาะสมกับการเก็บข้อมูล ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 09.72

4) เก็บข้อมูลจากข้อคำถามแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean)

5) วัดระยะเวลากระบวนการจัดซื้อก่อนการปรับปรุงแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean)

6) ปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อตามแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean)

7) วัดระยะเวลากระบวนการจัดซื้อหลังการปรับปรุงแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean)

8) เปรียบเทียบระยะเวลา ก่อน และหลังการปรับปรุงแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean)

นอกจากนั้น ด้านของการแก้ไขปัญหามีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล เก็บข้อมูลปัญหา มีการปรึกษาหารือ ระดมความคิดเห็น เพื่อระดมความรู้ แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล เรียนรู้รูปแบบกระบวนการ แสดงความคิดเห็นสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง โดยใช้เครื่องมือวิธีการสัมภาษณ์ (Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ประเด็นการสนทนา ปัญหาของขั้นตอนกระบวนการ รูปแบบและกระบวนการสนทนา และเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสนทนา คือ สมุดจดบันทึกการสนทนา โทรศัพท์บันทึกเสียง บันทึกภาพ เป็นต้น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยมีการจัดเตรียมขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงาน (Flow) ในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ โดยวิธีเฉพาะเจาะจง

2) ผู้วิจัยได้มีการเรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และระเบียบ กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และมีการศึกษาทฤษฎีแนวความคิดแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน

3) ผู้วิจัยมีจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ มีการระดมสมองจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้านพัสดุ โดยมีตัวแทนเข้าร่วมประชุม

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและบรรยายสรุปตามรายวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนากระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยการใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) มาประยุกต์ใช้ กรณีศึกษา โรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัย พบว่า

1) ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโรงพยาบาลแม่จัน

ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโรงพยาบาลแม่จัน พบว่า (1) เกิดจากการปฏิบัติงานที่มีขั้นตอนการเดินทางของเอกสารมากเกินไป เนื่องจากลำดับขั้นตอนการอนุมัติที่ถูกกำหนดไว้ตามนโยบายของผู้บริหารและระเบียบของทางราชการที่กำหนดให้ปฏิบัติตามระเบียบทำให้เกิดขั้นตอนการตรวจสอบและอนุมัติหลายขั้นตอนตามลำดับการบังคับบัญชาในกระบวนการจัดซื้อแต่ละครั้ง และ (2) สถานที่ปฏิบัติงานของแผนกจัดซื้อยังถูกแบ่งออกเป็น 2 สถานที่คือคลังพัสดุ จัดให้เจ้าหน้าที่นั่งปฏิบัติงานอยู่ 2 คนและงานพัสดุจัดให้มีเจ้าหน้าที่และหัวหน้างานพัสดุอยู่ 7 คน เมื่อมีการจัดทำเอกสารและการเสนอรายงานผลการต่อรองราคาและเปรียบเทียบราคา รายงานขอซื้อ รายงานผลการพิจารณาจัดซื้อพัสดุและใบสั่งซื้อต้องเสนอผ่านหัวหน้างานพัสดุดูตรวจสอบก่อนการนำเสนอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไปเพื่อตรวจสอบและเก็ยณก่อนเสนอต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่จันทำการอนุมัติในแต่ละขั้นตอน จึงจำเป็นต้องขนส่งเอกสารไปมาเพื่อดำเนินการอนุมัติตามขั้นตอน ทำให้เกิดความล่าช้า เกิดการเคลื่อนไหว เกิดกระบวนการที่ยุ่งยาก และเสียเวลาในแต่ละกระบวนการเป็นจำนวนมาก

2) การพัฒนารูปแบบกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุแบบใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean)

ในการพัฒนารูปแบบของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโรงพยาบาลแม่จันจากเดิมได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่คือ (1) ด้านกระบวนการจัดซื้อมีการพัฒนาระบบการควบคุมการสั่งซื้อในระบบ Google Drive แทนระบบมือ (Manual) เพื่อช่วยในการและลดระยะเวลาในการเคลื่อนย้ายหรือขนส่ง สามารถช่วยขจัดขั้นตอนที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าและเกิดความสูญเปล่าภายในกระบวนการ อีกทั้งยังเป็นการรวบรวมขั้นตอนบางขั้นตอนเข้าด้วยกันหรือการจัดระบบการทำงานใหม่เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการประยุกต์ใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) ในการปรับปรุงด้านกระบวนการจัดซื้อ (2) ด้านขั้นตอนการทำงาน มีการลดและรวมการตรวจสอบในกิจกรรมเข้าด้วยกันเช่นการพิจารณา รายงานขอซื้อและรายงานผลการพิจารณาสั่งซื้อสั่งซื้อเข้าด้วยกันทำให้สามารถลดขั้นตอนในการทำงานลงเหลือ 10 ขั้นตอน (เดิม 41 ขั้นตอน) ด้านระยะเวลาในการกระบวนการจัดซื้อสามารถลดระยะเวลาในการทำงานลงเหลือ 442.50 นาที (จากเดิม 802 นาที) ลดลงจากเดิมเป็น 359.50 นาที คิดเป็นร้อยละ 44.83 (3) ด้านระยะทางในการเดินเอกสารงานพัสดุมีการปรับผังทางเดินของงานพัสดุ โดยจัดเจ้าหน้าที่อยู่จุดเดียวกันโดยปรับผังให้มีการเดินทางของเอกสารทางเดียวกันไม่ย้อนศรเพื่อลดการเคลื่อนไหวโดยสามารถลดระยะทางในการเดินเอกสารคงเหลือ 104 เมตร (เดิม 147 เมตร) ลดลง 43 เมตร คิดเป็นร้อยละ 29.25 และ (4) ด้านค่าใช้จ่าย สามารถลดค่าใช้จ่ายในการ

สั่งซื้อแบบฟอร์มใบสั่งซื้อที่ใช้ภายในกระบวนการจัดซื้อลงได้ 1,050.00 บาทต่อเดือน หรือ 12,600.00 บาทต่อปี

3) การเปรียบเทียบสรุปผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุปัจจุบัน และการจัดซื้อแบบใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean)

สรุปผลการประยุกต์ใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) ในการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกรณีศึกษาโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า (1) ประสิทธิภาพด้านความคุ้มค่า (Purchasing) พบว่าเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการดำเนินงาน จัดซื้อจัดจ้างพัสดุสามารถลดเวลาของกิจกรรมในการดำเนินงานได้ 359.50 นาที สามารถลดระยะทางในการเดินทางของเอกสารลงจากเดิม 43 เมตร และสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ 12,600 บาท ต่อปี สามารถส่งผลให้บุคลากรที่รับผิดชอบมีเวลาในการไปพัฒนาหรือดำเนินกิจกรรมอื่นให้เกิดมูลค่ามากยิ่งขึ้น และสามารถลดค่าใช้จ่ายให้กับหน่วยงานของรัฐอีกด้วย (2) ประสิทธิภาพด้านความโปร่งใส (Transparency) พบว่ากระบวนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโรงพยาบาลแม่จันมีการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง มีการเปิดให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม โดยมีการพัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์และระบบ Google Drive ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (E-GP) ทำให้สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และโรงพยาบาลมีการเข้าร่วมโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ซึ่งผลการประเมินในปี 2564 ค่าคะแนนที่ได้ 100% (3) ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) พบว่าการดำเนินการกิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างสามารถลดขั้นตอนการดำเนินการ กิจกรรมได้ 10 กิจกรรม ส่งผลให้การดำเนินการจัดหาพัสดุสามารถได้มาซึ่งพัสดุได้ในเวลาที่รวดเร็วขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานภายในสามารถมีพัสดุ วัสดุ อุปกรณ์ในการให้บริการผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และโปร่งใส และ (4) ด้านการตรวจสอบ (Inspection) สามารถตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างได้ในระบบ Google Drive ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (E-GP) ซึ่งผู้บริหารสามารถเข้าตรวจสอบได้ในทุกที่ และสามารถใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการประกอบการตัดสินใจได้ง่ายขึ้น รวมถึงประชาชนผู้สนใจสามารถเข้าดูได้อย่างเปิดเผย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย “การพัฒนารูปแบบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยการใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) มาประยุกต์ใช้ กรณีศึกษา โรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย” พบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโรงพยาบาลแม่จัน เกิดจากการมีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเอกสารที่มากเกินไปและสถานที่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อที่ถูกแบ่งส่วน ส่งผลให้การทำงานเกิดความล่าช้าและเสียเวลา ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นความสูญเสียจากการที่มีขั้นตอนการทำงานมากจนเกินความจำเป็น (Extra Processing) เป็นปัญหาที่องค์กรได้ออกแบบระบบ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนเกินความจำเป็นและไม่เหมาะสมกับผลและวัตถุประสงค์ของงาน ด้วยขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนจะ

ส่งผลให้กระบวนการปฏิบัติงานใช้ทรัพยากรทั้งแรงงาน พลัง และเวลามากเกินความจำเป็น แม้จะปฏิบัติตามระเบียบงานโดยไม่ล่าช้าก็ตาม ด้านการพัฒนารูปแบบกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในปัจจุบันและการจัดซื้อแบบใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) พบว่า มีการพัฒนาระบบการควบคุมการสั่งซื้อในระบบ Google Drive แทนระบบมือ (Manual) เพื่อช่วยในการลดระยะเวลาในการเคลื่อนย้ายหรือขนส่ง ช่วยขจัดขั้นตอนที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าและเกิดความสูญเปล่าภายในกระบวนการ เนื่องจากเป็นการรวบรวมขั้นตอนบางขั้นตอนเข้าด้วยกันหรือการจัดระบบการทำงานใหม่เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านขั้นตอนการทำงาน สามารถลดขั้นตอนในการทำงานลงเหลือ 10 ขั้นตอนจากเดิม 41 ขั้นตอน ด้านระยะเวลาในกระบวนการจัดซื้อ สามารถลดระยะเวลาลง เป็น 442.50 นาที จากเดิม 802 นาที คิดเป็นร้อยละ 44.83% ด้านระยะทางในการเดินเอกสารงานพัสดุ มีการปรับปรุงกระบวนการผังทางเดินของงานพัสดุ จัดระบบการทำงานของเจ้าหน้าที่ ทำให้ลดระยะทางในการเดินเอกสารคงเหลือ 104 เมตร (เดิม 147 เมตร) ลดลง 43 เมตร คิดเป็นร้อยละ 29.25% และด้านค่าใช้จ่าย สามารถลดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อแบบฟอร์มใบสั่งซื้อที่ใช้ภายในกระบวนการจัดซื้อลงได้ 1,050.00 บาทต่อเดือน หรือ 12,600.00 บาทต่อปี จากผลการวิจัยพบว่า มีความสอดคล้องกับการศึกษาของชุตติมา คงสุข (2559) ที่ศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดหาโดยวิธีตกลงราคาด้วยการใช้แนวคิดแบบลีนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนากระบวนการจัดหาโดยวิธีตกลงราคาด้วยการใช้แนวคิดแบบลีนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถลดรอบเวลากระบวนการจัดหาโดยวิธีตกลงราคาจากเดิมใช้เวลาในกระบวนการจัดหาโดยวิธีตกลงราคาโดยเฉลี่ยประมาณ 370.5 ชั่วโมง (15 วัน) ลดลงเหลือ 201.5 ชั่วโมง (8วัน) ต่อรอบกระบวนการ จัดหา คิดเป็น 45.61% โดยเวลาการทำงานจากเดิมใช้เวลาเฉลี่ย 177 ชั่วโมง (7 วัน) ลดลงเหลือ 104.25 ชั่วโมง (4วัน) คิดเป็น 41.10% เวลากิจกรรมความสูญเปล่าจากเดิมใช้เวลา 193.5 ชั่วโมง(8 วัน) ลดลงเหลือ 97.25 ชั่วโมง(4 วัน) คิดเป็น 49.74% และในด้านของการใช้ทรัพยากรสามารถลดต้นทุนในการจ้างพนักงาน จากเดิมมีต้นทุนเฉลี่ย 50,570.67 บาท ลดลงเหลือ 29,785.27 บาท ซึ่งคิดเป็น 41.10% และนภัสรพี ปัญญาธนวานิช (2560) ได้ทำการวิจัยการประยุกต์ใช้แนวคิดแบบลีนในการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อ ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้แนวคิดแบบลีนในการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อ กรณีศึกษาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ สามารถลดความสูญเปล่าในกระบวนการลงจากเดิม 43 ขั้นตอนเหลือเพียง 16 ขั้นตอน รวมทั้งยังสามารถลดระยะเวลาในการทำงานลงจาก 8,730 นาที เหลือเพียง 472 นาที คิดเป็นร้อยละ 94.59 และสามารถลดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อกระดาษที่ใช้ภายในกระบวนการจัดซื้อลงได้ 2,666.47 บาทต่อเดือน หรือ 31,997.64 บาทต่อปี และสุภาภรณ์ สุวรรณไฉไล (2561) ได้ทำการวิจัยประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่พัสดุในการปฏิบัติงานจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโดยใช้ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐอิเล็กทรอนิกส์ (E-GP) กรณีศึกษาสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่พัสดุสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีความรู้ความเข้าใจและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-

GP) ในระดับมาก และมีทัศนคติในระดับปานกลาง และด้านความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของเจ้าหน้าที่พัสดุ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-GP) และกอบกุล สุวลักษณ์ (2560) ได้ทำการศึกษากระบวนการจัดการในห้องสมุด: การประยุกต์ใช้ “ลีน” เพื่อลดความสูญเปล่าในการจัดทำวารสารเย็บเล่ม ผลการศึกษาพบว่าเดิมขั้นตอนการทำงานใช้เวลาดำเนินการทั้งสิ้น 1,622 นาที ลดลงเหลือ 1,494 นาที ประหยัดเวลาได้ 128 นาที และสามารถลดระยะทำงานจากเดิม 220 เมตร มาเป็น 40 เมตร ลดลง 180 เมตร ซึ่ง ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้บริการวารสารเย็บเล่มได้รวดเร็วขึ้น และอาจเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการสูงขึ้น กระบวนการ Lean นี้ ควรมีการทำซ้ำอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการบริการรวมถึงขยายขอบเขตไปใช้กับกระบวนการอื่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริการของห้องสมุดให้สูงที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นในงานวิจัยนี้คือ รูปแบบกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยการใช้แนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) ในโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย ควรมุ่งเน้นดังนี้

1) หน่วยงานควรมีการพัฒนากระบวนการควบคุมการสั่งซื้อในระบบ Google Drive แทนระบบมือ (Manual) เพื่อสามารถลดระยะเวลาในการเคลื่อนย้ายหรือการเดินทางของเอกสารจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าและเกิดความสูญเปล่าภายในกระบวนการ เกิดความสะดวกรวดเร็ว ลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2) หน่วยงานควรมีการฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะเสริมทักษะการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพด้วยแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) แก่บุคลากรทุกระดับ เพื่อลดขั้นตอนหรือขจัดความสูญเปล่าที่ไม่จำเป็นหรือไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานอื่นๆ ในโรงพยาบาลเพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางการทำงานเพื่อให้บริการประชาชนให้เกิดความพึงพอใจและมีความมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรระดับผู้กำหนดนโยบายเพื่อให้ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญและนำไปกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กร และบุคลากรระดับปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำแนวคิดขจัดความสิ้นเปลืองและสูญเปล่า (Lean) ไปสู่การประยุกต์ใช้ในกระบวนการทำงานทุกระดับให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรและนำมาซึ่งองค์กรต้นแบบด้านการบริหารจัดการองค์กรที่ดีเพื่อบริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาระบบบริหารจัดการระบบคลังสินค้าในทุกหน่วยเบิกจ่ายของโรงพยาบาลแม่จัน เช่น เวชภัณฑ์ยา เวชภัณฑ์มีชีวะหรือวัสดุการแพทย์ เพื่อวัดประสิทธิภาพความคุ้มค่าและเพื่อเป็นการต่อยอดการวิจัยให้สามารถมาปรับกระบวนการในดำเนินการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กองบริหารสาธารณสุข. (2562). *ระเบียบแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ*. (เล่ม 1-1,500). กรุงเทพฯ: กองบริหารสาธารณสุข.
- กอบกุล สุวลักษณ์. (2017). กระบวนการจัดการในท้องสมุด: การประยุกต์ใช้ “สิน” เพื่อลดความสูญเสียในการจัดทวารสารเย็บเล่ม. *PULINET Journal*. 4(3), 190-198.
- ชุติมา คงสุข. (2559). *การพัฒนากระบวนการจัดหาโดยวิธีตกลงราคาด้วยการใช้แนวคิดแบบสินและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม*. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. กรุงเทพมหานคร.
- นายณัฏฐ์ ปัญญาธนาณิ. (2560). *การประยุกต์ใช้แนวคิดแบบสินในการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อ : กรณีศึกษาอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์*. การค้นคว้าอิสระวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนางานอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.
- สุภาภรณ์ สุวรรณไฉ. (2561). *ประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่พัสดุในการปฏิบัติงานจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโดยใช้ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) กรณีศึกษาสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด. กรุงเทพมหานคร.
- Lalna,W. (2018). *รวบรวม 15 หน่วยงานที่ช่วยเหลือ SME ไทย*. สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.peerpower.co.th/blog/sme/15-agencies-that-support-thai-smes/>. Nakamol